

re horrendis dubitationibus, vagari caecis affectibus, de quibus Paulus grauissime inquit: „Sensus carnis est inimicitia aduersus Deum.“⁹¹

LIII.

Breuis et erudita definitio peccati in 1. epistola Iohannis cap. 3 traditur: ἡ ἀμαρτία ἐστὶν ἡ ἀνομία.⁹² Vt enim priuationes definitur collatione habituum ut cum dicimus tenebras esse priuationem lucis, sic cum norma iustitiae lex sit, rectissime Iohannes definit peccatum esse, quicquid est contrarium legi seu quicquid non congruit cum lege. Sed haec breuis definitio dextre intelligatur, videlicet ut comprehendatur simul reatus et non solum actiones et inclinationes viciosae, sed etiam defectus interiores, quae ut monstremus perspicue, retinemus distinctas appellations peccati originalis et actualis propter Pelagianos, qui contenderunt aut nulos esse defectus in natura hominis aut eos tantum poenam esse non peccatum sicut hodie pontificij concupiscentiam negant esse ἀνομίαν.⁹³ Contra vero clara voce testatur scriptura non tantum actiones in mente, voluntate, corde et externis membris pugnantibus cum lege peccata esse, sed omnes homines propagatos carnali generatione afferre secum reatum et propter lapsum Adae et propter priuationem iustitiae originalis, sicut Paulus inquit Roman. 5: „Propter inobedientiam unius peccatores sunt multi“⁹⁴ item: „Propter unius delictum condemnatio peruersit in omnes“,⁹⁵ Ephe. 2: „Eramus natura filij irae“,⁹⁶ Rom. 3: „Omnes peccauerunt et carent gloria Dei“,⁹⁷ Gene. 8: „Figmentum cordis humani malum est a pueritia.“⁹⁸

LIII.

Fatetur horribile malum esse peccatum origi-[D 4v:]nis in natura hominum, quia corruptio est seu depravatio imaginis Dei, ad quam homo initio fuit conditus ac in mente quidem caligo est gignens tetras dubitationes de Deo, de prouidentia, de comminationibus et promissionibus Dei, in voluntate est auersio a Deo, vnde sunt ingentia mala, securitas, neglectio irae Dei, diffidentia, amor nostri inordinatus et multiplex prava inclinatio, in corde horribilis contumacia est, gignens errantes appetitiones et flamas pugnantes cum lege Dei, illicitos amores, iniusta odia et hoc malum tenacissime inhaeret toti substantiae seu naturae hominis et una cum substantia propagatur in posteros

⁹¹ Röm 8,7.

⁹² I Joh 3,4.

⁹³ Vgl. Anm. 90.

⁹⁴ Röm 5,19.

⁹⁵ Röm 5,18.

⁹⁶ Eph 2,3.

⁹⁷ Röm 3,23.

⁹⁸ Gen 8,21.